

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ TÚSLIK
RAYONLARÍNDAGÍ MÁDENIYAT TARAWLARÍNÍN
ÓZGESHELIGI**

Toli'baeva Nurzada Yelbaevna

QMU erkin izleniwshi

nurzadatolibaeva40@gmail.com

Annotaciya. *Qaraqalpaqstan Respublikası Mádeniyat ministrliğı janındaǵı mádeniyat oraylarınıń ulıwma sanı 60 bolıp, bunda Ámiwdárya rayonu hám Beruniy rayonlarında mádeniyat orayları basqa rayonlarǵa qaraǵanda sanınıń kópligi menen ajralıp turadı. Ámiwdárya, Tórtkúl rayonların alatuǵın bolsaq, bunda mádeniyat orayları ishinde jámi dógerekler bar. Maqalada usı rayonlardagı mádeniyat oraylarındagı jetiskenlik hám mashqalalar sóz etilgen.*

Annotatsiya. *Qoraqalpog'iston Respublikasi Madaniyat vazirligi huzuridagi madaniyat markazlarining umumiy soni 60 bo'lib, Amudaryo tumani va Beruniy tumanlarida madaniyat markazlari boshqa tumanlarga solishtirganda sonining ko'pligi bilan ajralib turadi. Amudaryo, To'rtkul tumanlarini oladigan bo'lsak, madaniyat markazlari ichida jami to'garaklar mavjud. Maqolada ushbu tumanlardagi madaniyat markazlaridagi yutuqlar va muammolar so'z etilgan.*

Abstract. *The total number of cultural centers under the Ministry of Culture of the Republic of Karakalpakstan is 60, while the number of cultural centers in the Amu Darya and Beruni districts differs from other districts. If we take the Amu Darya and Tortkul districts, then there are only clubs at cultural centers. The article mentions the achievements and problems of cultural centers in these districts.*

Tayanış sózler: *mádeniyat orayları, dógerekler, kórkem háweskerlik, ásbaplar, sport dógerekleri, muzika óneri, mádeniyat tarawları geografiyası.*

Tayanch so'zlar: *madaniyat markazlari, to'garaklar, badiiy havaskorlik, asboblar, sport to'garaklari, musiqashunoslik, madaniyat sohalari geografiyasi.*

Keywords: *cultural centers, clubs, artistic hobby, instruments, sports sections, musicology, geography of cultural spheres.*

Túslík rayon mádeniy oraylar hám olardıń iskerligi boyınsha Respublikada biraz jaqsı jolǵa qoyılǵan. Mádeniy oraylar Ámiwdárya hám Beruniy rayonlarınıń hár birinde 7-mádeniy oraylar bolsa, Tórtkúl rayonında 6 mádeniy oray, Elikqala mádeniy oraylardan tórtewi islep tur. Túslík rayonlarda xalıqtıń tıǵız jaylasıwı sociallıq tarmaqlardıń

rawajlanıwına úlken tásir kórsetiwshi faktor bolıp esaplanadı. Sonıń ushında mádeniy oraylardıń kópłigi hám olarda dógerekler aktiv túrde islep tur.

Ámiwdárya rayonında 20 dógerek, Beruniy rayonında 31, Tórtkul rayonda 58 dógerek islep tur hám buǵan qatnasıwshılarda aktiv túrde hár qıylı dógereklerge qatnasadı. Dógereklerden qosıq-ayaq oyını, duwtar shertiw, akkordion, ǵırjek, klassik gitara, kiyim tigiw, pázendeshilik, stol tennisi h.t.b dógerekler islep tur hám bul jerlerge jaslarımız aktiv qatnasıp kelmekte.

Dógerekke qatnasıwshılar sanı boyınsha Tórtkul rayonu rekord kórsetkishke iye bolıp, 669 dógerekke qatnasıwshılır bolsa, bul kórsetkish Ámiwdárya rayonında 276, Ellikqalada 179 adam dógerekke qatnasadı. Dógerektiń kópłigi hám oǵan qatnasıwshılardıń kópłigi jumıs penen támiyinleniwde jaqsı qorsetkishke iye. Ámiwdárya rayonında dógereklerge xızmet kórsetiwshiler 89 adam bolsa, Beruniy rayonında 99 xızmet kórsetiwshi, Tórtkul rayonında 99 xızmet kórsetiwshi, Ellikqala 52 xızmet kórsetiwshi dógereklerge xızmet qılmaqda.

Bul dógereklerde joqarı maǵlıwmatlı xızmet kórsetiwshilerdiń sanı kem, Ámiwdáryada 7 joqarı malıwmatlı, Beruniyde 11 joqarı malıwmatlı solardan 6 xızmetkerler mádeniy tarawlarlar boyınsha qánige, Tórtkulde 15 joqarı malıwmatlı, Ellikkala 6 joqarı oqıwdı tamamlagan qánige bolıp esaplanadı. Bul dógereklerde xızmet kórsetiwshilerdiń basım kópshiligi orta malıwmatlı Ámiwdárya rayonında dógereklerge xızmet kórsetiwshi orta malıwmatlı xızmetker 42, Beruniy dógereklerge xızmet kórsetiwshi orta malıwmatlı xızmetker 54, Tórtkul rayonında 64 xızmet kórsetiwshi, Ellikqala 54 xızmet kórsetiwshi orta malıwmatlı xızmetkerler dógereklerge xızmet kıladı.

Joqarıda kórsetilgen grafikte kórinip tur Respublika masshtabında Ámiwdárya Beruniy hám Tórtkul rayonlarında mádeniy oraylardıń xızmet kórsetiw kórsetkishleri joqarı. Jámi kórkem háweskerler komandaları, studiya hám dógereklerde Ámudárya rayonında 23, Beruniy rayonında 35, Tórtkul rayonında 70, Ellik qalada 17 kórkem háweskerler komandaları bolıp respublikada aldınıǵı orında turadı.

Qosıq hám ayaq oyın ansamblleri birew hám etnografik ansamblleride bar, bul kórsetkish Beruniy rayonında 2 ansambl, Tórtkul rayonında 3 ansambl ham 4 etnografik ansambl bar. Sonıń ushın muzıka asbabları Ámiwdárya rayonın mádeniy oraylarında 44 asbablar bolsa, Beruniy rayonında 95 muzıka asbabları bolıp respublikada eń kóp muzıka asbablarına iye, Tórtkulde 51 dana muzıka asbabları, Ellikalada kemrek muzıka asbablarına iye.

Jámi kórkem háweskerler komandaları, studiya hám dógereklerde Ámudárya rayonında 23, Beruniy rayonında 35, Tórtkul rayonında 70, Ellik kalada 17 kórkem háweskerler komandaları bolıp respublikada aldınıǵı orında turadı.

Qosıq hám ayaq oyın ansamblleri birew hám etnografik anmasblleride bar, bul kórsetkish Beruniy rayonında 2 ansambl, Tórtkul rayonında 3 ansambl ham 4 etnografik ansambl bar. Sonın ushın muzıka asbabları Ámiwdárya rayonın mádeniy oraylarında 44 asbablar bolsa, Beruniy rayonında 95 muzıka asbabları bolıp respublikada eń kóp muzıka asbablarına iye, Tórtkulde 51 dana muzıka asbabları, Ellikalada kemrek muzıka asbablarına iye.

Bunda, Ámiwdárya hám Beruniy rayonlarında qalğan rayonlargá salıstırǵanda kóbirek iyelep turıptı.

Ámiwdárya rayonındaǵı mádeniyat orayları- rayonında 7 mádeniy oraylar bar bolıp olardan eń áhmiyetli hám úlkeni rayonlıq mádeniyat orayı ol 2000-jılı qurılıp, paydalanıwǵa tapsırılǵan. 7 mádeniyat orayınıń birewinde imarat joqtın qasında onda 4 dógerek bar bolıp 45 ustaz tálim beredi. Rayonda muzıka ásbapları menen támiyinlengenlik boyınsha: muzıka ásbapları 44, tarlı ásbaplar 29, urıp shertiwshi ásbaplar 11, úplep shertiwshi ásbaplar sanı 4 bolıp biraq rayonǵa elede ásbaplar jetispewshiligi ushırmaqta yaǵnıy 78 muzıka ásbaplar jetispeydi bul 350 mln. swm qarjı talap etedi.

Ámiwdárya rayonında jumıs alıp barıp atırǵan mádeniyat oraylar ishinde jámi dógerekler sanı 20 sonın ishinde 14 pullı dógerek. Ámiwdárya rayonu boyınsha ótkerilgen Ushırasıwlar 201 usı dógerek aǵzaları tárepinen ámelge asırılǵan pullı dógerekler joq al, qatnasıwshılar sanı 276 bolıp bul 7-17 jas aralıqtaǵılardı óz ishine qamtıydı. Ulıwma 7 mádeniyat orayında jámi jumıs islewshi ustazlar 89 bolıp biraq shtat kóleminde 77 orın ajratılǵan olardıń ishinde joqarı maǵlıwmatlı ustazlar 7 orta arnawlı maǵlıwmatlı ustazlar 42 sonnan tek 2 ewinde mádeniyat hám kórkem-óner jónelisi boyınsha qánigeligi joq.

Rayon kóleminde mádeniy-agartıwshılıq shólkemleri jámi 293 bolıp ótti, onda 148958 adam qatnastı bular ishinde balalar hám óspirimler sanı 205 al oǵan tartılǵanlar 104271 adam qatnadı. Hayal qızlardan 88 qatnasıp al oǵan tartılǵanlar 44687 adam boldı. Mádeniy –agartıwshılıq shólkemleri tiykarınan 4 túrli kóriniste kórsetilgen bular- ádebiy temalastırılǵan keshe, teatrlastırılǵan tamasha hám xalıq seyilleri, ushırasıwlar hám aylana sáwbetleri hám xalıq ádebiy shólkemlerinin koncertleri bolıp tabıladı.

Ádebiy háweskerlik jámaátleri studiya hám dógerekleri 23 bolıp sonnan 20sı balalar shólkemi sonnan tek ádebiy háweskerliktiń 3 inde bar bolıp tek ǵana xalıq hám úgili shólkemi esaplanadı. Sonın menen birge folklor-etnografiyalıq ansambli hám dástúriy cirk toparları is alıp barmaqta. Mádeniyat orayında xızmet kórsetetuǵın xalıq boyınsha 49 mákan máhálle bolıp sonın ishinde jámi xalıq sanı 201306 adam. Mádeniyat hám seyil baǵlar rayonda birew bolıp onıń maydanı 9.2 gektarǵa teń. Ámiwdárya

rayonında attrakcion hám oyın qurılımlar 15 sonıń eń iri oyın qurılımları 3 qalǵan 12 kishi maydanshalar esaplanadı.

Ámiwdárya rayonınıń mádeniyat oraylarınıń muzıka ásbapları sanı 62 bolıp elede - 78 muzıka ásbaplarına talap bar., Ámiwdárya rayonında mádeniyat oraylarında jumıs alıp barıp atırǵan materiallıq-texnikalıq bazası ulıwma joq kitapxana orayları yaki kitapxananıń ózi onda ádebiy ádebiyatlar, siyasiy ádebiyatlar hám dástúriy ádebiyatlardı oqıw ushın sharayat jaratılmaǵan. Mádeniyat oraylarındǵı jumıs alıp atırǵan dógerek baslıqları jámi-20, 7 mádeniyat orayınıń hámмесinde direktorlar menen támiyinlengen. Sonıń Tuman mádeniyat orayında xoreografiya hám oyın dógeregi birewi bar bolıp bunda 18-jasqa shekemgi bolǵan jaslardan-14, urıp shertiwshi dógeregi birew onda-13, Akkordeon dógeregi birew bolıp onda 7, klassik gitara dógeregi birew onda 8, makrame hám toqıw dógeregi birewi bar ondada 8 qatnasıwshı aktiv turde qatnasadı.

Beruniy rayonındaǵı mádeniyat orayları- rayonda 7 mádeniy oraylar bolıp olardan eń áhmiyetli hám úlkeni Beruniy rayon oraylıq mádeniyat orayı ol 1991-jılı qurılıp paydalanıwǵa tapsırılǵan. 7 mádeniyat orayınıń birewinde imarat joqtıń qasında onda 4 dógerek bar bolıp 60 ustaz tálim beredi. Rayonda muzıka ásbapları menen támiynlengenlik boyınsha bunda muzıka ásbapları 95, tarlı ásbaplar 54, urıp shertiwshi ásbaplar 33, úlep shertiwshi ásbaplar sanı 8 bolıp biraq rayonǵa elede ásbaplar jetispewshiligi ushırmaqta yaǵnıy 58 muzıka ásbaplar jetispeydi bul 89 mln suwm qarjı talap etedi.

Beruniy rayonında jumıs alıp barıp atırǵan mádeniyat oraylar ishinde jámi dógerekler sanı 31 sonıń ishinde pullı dógerekler joq al, qatnasıwshılar sanı 295 bolıp bul 7-17 jas aralıqtaǵılardı óz ishine qamtıydı. Bunda 7 mádeniyat orayında jámi jumıs islewshi ustazlar 99 bolıp biraq shtat kóleminde 91 orın ajratılǵan olardıń ishinde joqarı maǵlıwmatlı ustazlar 11, orta arnawlı maǵlıwmatlı ustazlar 54 sonnan tek 6 xızmetkerdiń mádeniyat hám kórkem-óner jónelisi boyınsha qanıgeligi joq.

Rayon kóleminde mádeniy-aǵartıwshılıq shólkemleri jámi 620 bolıp ótti, onda 284685 adam qatnastı bular ishinde balalar hám óspirimler sanı 433 al oǵan tartılǵanlar 199280 adam qatnastı. Hayal qızlardan 187 qatnasıp al oǵan tartılǵanlar 85405 adam boldı. Mádeniy –aǵartıwshılıq shólkemleri tiykarınan 4 túrli kóriniste kórsetilgen bular- Ádebiy temalastırılǵan keshe, Teatrlastırılǵan tamasha hám xalıq seyilleri, Ushırasıwlar hám aylana sáwbetleri hám Xalıq ádebiy shólkemleriniń koncertleri bolıp tabıladı.

Mádeniyat hám seyil baǵlar rayonda birew bolıp onıń maydanı 9 gektarǵa teń. Beruniy rayonında attrakcion hám oyın qurılımlar 16 sonıń eń iri oyın qurılımları 7 qalǵan 9 kishi maydanshalar esaplanadı.

Beruniy rayonınıń mádeniyat oraylarınıń muzıka ásbapları sanı 90 al elede talap etiletugin sanı-58 quraydı.

Beruniy rayonında mádeniyat oraylarında jumıs alıp barıp atırğan materiallıq-texnikalıq bazalar boyınsha rayon boyınsha bir kitapxana shólkemlestirilgen onda jámi kitaplar sanı-2200 onıń kórkem ádebiyatlar sanı-2100, siyasiy ádebiyatlar sanı-100dı qurasa dástúriy ádebiyatlar joq eken.

Mádeniyat oraylarımızdıń dógerek baslıqları jámi-23, 7 mádeniyat orayınıń hámмесinde direktorlar menen támiynlengen. Sonıń Oraylıq mádeniyat orayında qosıq hám oyın dógeri birewi bar bolıp 18-jasqa shekemgi jaslar 8 qatnasadı, Xoreografiya hám oyın dógeri birewi bar bolıp bunda 18-jasqa shekemgi bolğan jaslardan-10 bar, Vokal-shertiw dógeri birewi bar onda 18-jasqa shekemgiler - 15 quraydı, Rubab dógeri birewi bar onda 18-jasqa shekemgilerden-15 quraydı, urıp shertiwshi dógeri birewi bar bolıp onda 18-jasqa shekemgi jaslardıń 15 qatnasadı, akkordeon dógeri birewi bar bolıp onda 18-jasqa shekemgilerden 10 qatnasadı, Kiyim tigiw hám pishi w dógeri birewi bar onda 18-jasqa shekemgi-10 qatnasadı, stol tenisi dógeri birewi bar onda 18-jasqa shekemgilerden 15 qatnasadı, Qaraqalpaqstan Respublikasında mádeniyat ministrliги janında mádeniyat orayları payda bolğan kurslar hám olardıń 18-jasqa shekemgi bolğan tálim alıwshılar boyınsha kórgenimizde Beruniy rayonında bularda qatnasıwshılar joq ekenligi málim boldı. YAǵnıy bul kurslar Sóylew mádeniyatı, Rus-tili, Inglis tili, Nemis tili, Francuz tili, Koreys tili kurslar pútkil rayonlarımızda joq eken tek ǵana Eltiqqala rayonında shólkemlesken.

Tórtkúl rayonındaǵı mádeniyat orayları - rayonda 6 mádeniy oraylar bar bolıp olardan eń áhmiyetli hám úlkeni Oraylıq mádeniyat orayı ol 1986-jılı qurılıp paydalanıwǵa tapsırılǵan. 6 mádeniyat orayınıń 4 imarat penen támiynlengen 2 imarati jaraqsız xalına kelip qalǵan.

Rayonda muzika ásbapları menen támiynlengenlik boyınsha bunda muzika ásbapları 51, Tarlı ásbaplar 26, Urıp shertiwshi ásbaplar 11, Úplep shertiwshi ásbaplar sanı 14 bolıp biraq rayonǵa elede ásbaplar jetispewshiligi ushıramaqta yaǵnıy 107 muzika ásbaplar jetispeydi bul 81 mln. suwm qarjı talap etedi.

Tórtkúl rayonında jumıs alıp barıp atırǵan mádeniyat oraylar ishinde jámi dógerekler sanı 58 sonıń ishinde pullı-6 dógerekler bar, qatnasıwshılar sanı 669 bolıp bul 7-17 jas aralıqtaǵılardı óz ishine qamtıydı. Studiylar birew, Qızıǵıwshılar klubı ekew bar, Háweskerlik shólkemleri ekewi bar. Bunda usı ulıwma 6 mádeniyat orayında jámi jumıs islewshi ustazlar 99 bolıp biraq shtat kóleminde 80 orın ajratılǵan olardıń ishinde joqarı maǵlıwmatlı ustazlar 15, orta arnawlı maǵlıwmatlı ustazlar 64 bolıp, sonıń 20 qanıgeli basqa isshtiler.

Rayon kóleminde mádeniy-agartıwshılıq shólkemleri jámi 317 ta bolıp ótti, onda 73936 adam qatnastı bular ishinde balalar hám óspirimler sanı 222 al oǵan tartılǵanlar 51755 adam qatnastı. Hayal qızlardan 95 qatnasıp al oǵan tartılǵanlar 22181 adam boldı.

Mádeniy –aǵartıwshılıq shólkemleri tiykarınan 4 túrli kóriniste kórsetilgen bular- Ádebiy temalastirilǵan keshe, Teatrlastirilǵan tamasha hám xalıq seyilleri, Ushırasıwlar hám aylana sáwbetleri hám Xalıq ádebiy shólkemleriniń koncertleri bolıp tabıladı.

Mádeniy orayında ádebiy háweskerlik shólkemleri, studiya hám dógerekler boyınsha bir quwırshaq teatri bar. Ádebiy háweskerlik jámaátleri studiya hám dógerekleri 70 bolıp sonnan 58 balalar shólkemi hám 12- Xalıq hám úlgili toparlarlıda bar. Sonıń tek ádebiy háweskerlik shólkeminiń 14 bar onıń ekewi balalar shólkemi esaplanadı. Tórtkúl rayonu boyınsha ótkizilgen ushırasıwlar 317 sonıń pullı eshırasıwlar joq. Vokal-saz ansambli bar onda balalar toparı emes tek Xalıq hám úlgili toparı bar, Qosıq hám oyın ansamblleri -3 bar onda balalar toparı emes al Xalıq hám úlgili toparı bar, Oyın ansambli-1 bar onda balalar toparı joq tek Xalıq hám úlgili isleydi, Folklor-etnografik ansamblide-4 bar ondada balalar toparı emes al Xalıq hám úlgili toparı isleydi, Milliy saz ansambli-1 bar onda balalar toparı emes tek Xalıq hám úlgili toparı isleydi, joq, Xor shólkemi joq, Darbazlıq shólkemi joq. Karnay-surnay shólkemi-1 bar onda balalar toparı emes al Xalıq hám úlgili toparı isleydi. Háweskerlik drama teatrları bar onda balalar toparı emes al Xalıq Úlgili toparı isleydi, jáne Shańaraqlıq ansamblleri joq eken jáne Folklorlıq-etnografiyalıq ansambli hám dástúriy cirk toparları joq.

Mádeniyat orayında xızmet kórsetetuǵın xalıq boyınsha 37 mákán máhálle bolıp sonıń ishinde jámi xalıq sanı 213300 adam solar ishinde Temir dápterge kiritilgeni 84, Hayallar dápterine kiritilgeni 2038 hám Jaslar dápterine kiritilgeni 1080 adam.

Mádeniyat hám seyil baǵlar rayonda birew bar bolıp maydanı-3,7 gektar rayonında attrakcion-10 qurılǵan hám oyın qurılmalar eń iri-3 oyın qurılmaları jáne kishi oyın-7 qurılmaları da bar.

Tórtkúl rayonınıń mádeniyat oraylarınıń muzıka ásbapları sanı 36 al jetispeytinler sanı-107, sonan 4-Girjek bar-9 girjek zárúr, 3-Nay bar-8 i zárúr, 7-Dáp bar-21 zárúr, 2-Duwtar bar 9-ı zárúr, 6-Qashqar rubabı bar-17 zárúr, 2-Tanbur bar-8 i zárúr, 6-Karnay surnay bar-5 i zárúr, 1-Akkardion bar 6-ı zárúr, Gitara joq 7-ine zárúr, Urıp shertiwshi (tavla, dovud h.b.)joq 7-ine zárúr, 1-Fortapiona bar 5-ine zárúr, 4- noǵara bar -5 ine zárúr.

Tórtkúl rayonında mádeniyat oraylarında jumıs alıp barıp atırǵan materiallıq-texnikalıq bazalar boyınsha rayon boyınsha kitapxana shólkemlestirilgen onda-2 kitapxanada 1250 kitaplardan kórkem ádebiyatları-835, siyasiy ádebiyatları-267 hám dástúriy ádebiyatları-148 bar.

Sonıń O.Hudayshukurov mádeniyat orayında 18-jasqa shekemgi jaslarda qatnasadı bul Qosıq hám ayaq oyın dógeri birew bolıp oǵan 10 qatnasıwshı qatnasadı. Xoregrafiya hám oyın dógeregide birew bunda- 10qatnasıwshı, Vokal-shertiw dógeregide birew onda-8, Drama dógeri birew onda-8, Rubab dógeri birew onda-10, Girjek dógeri birew

onda-6, urıp shertiwshi asbap dógeregi birew onda-10, Filarmoniya dógeregi-úshew onda-44, Xor, vakal hám akademik dógeregi birew onda-8, Kiyim tigiw hám pishiw dógeregi birew onda-10, Xalıq, shertiwshiler ustaxanası dógeregi birew onda 15, Lapar, Állá, Ólen hám atıwshi, Baqsı, Xalfa dóretiwshileri dógeregi birew onda-10, Maqamshılar dógeregi birew onda-8, Folklor qosıqlar dóretiwshiler birew onda-8, Salamatlastırıw gimnastika dógeregi birew bar onda-20, Kórkem gimnastika dógerekleri birew bolıp oǵan 10 qatnasıwshılar qatnasadı.

Qaraqalpaqstan Respublikasında mádeniyat ministrliǵı janında mádeniyat orayları payda bolǵan kurslar hám olardıń 18-jasqa shekemgi bolǵan tálim alıwshılar boyınsha kórgenimizde rayonında bularda qatnasıwshılar joq ekenligi málim boldı.

Ellikqala rayonındaǵı mádeniyat orayları - rayonda 4 mádeniy oraylar bar bolıp olardan eń áhmiyetli hám úlkeni Oraylıq mádeniyat orayı ol 1977-jılı qurılıp paydalanıwǵa tapsırılǵan. 4 mádeniyat orayınıń úshewi imarat penen támiyinlengen, birewi ele támiyinlenbegen. Rayonda muzıka ásbapları menen támiynlengenlik boyınsha bunda muzıka ásbapları 9, Tarlı ásbaplar 7, Urıp shertiwshi ásbaplar 2, Úplep shertiwshi ásbaplar sanı joq bolıp biraq rayonǵa elede ásbaplar jetispewshiligi ushırmaqta yaǵnıy 9 muzıka ásbaplar jetispeydi bul 25 mln suwm qarjı talap etedi.

Ellikqala rayonında jumıs alıp barıp atırǵan mádeniyat oraylar ishinde jámi dógerekler sanı 13 sonıń ishinde tólemsiz qatnasıwshılar sanı 179 bolıp bul 7-17 jas aralıqtaǵılardı óz ishine qamtıydı. 4 mádeniyat orayında jámi jumıs islewshi ustazlar 52 bolıp biraq shtat kóleminde 51 orın ajratılǵan olardıń ishinde 6 joqarı maǵlıwmatlı ustazlar, 32 orta arnawlı maǵlıwmatlı ustazlar bolıp, bulardıń hámmesi óz qánigeli menen isleydi.

Rayon kóleminde mádeniy-aǵartıwshılıq shólkemlerinde 72 aǵza bolıp, onda balalar hám óspirimler sanı 50, al hayal qızlardan 22 qatnastı. Mádeniy –aǵartıwshılıq shólkemleri tiykarınan 4 túrli kóriniste keshe kórsetilgen bular- Ádebiy temalastırılǵan keshe, teatrlastırılǵan tamasha hám xalıq seyilleri, ushırasıwlar hám aylana sáwbetleri hám xalıq ádebiy shólkemleriniń koncertleri bolıp tabıladı.

Ádebiy háweskerlik jámaátleri studiya hám dógerekleri 17 bolıp sonnan 13 balalar shólkemi hám 4- xalıq hám úlgili toparlar. Ellikqala rayonu boyınsha ótkizilgen ushırasıwlar eli w segiz bolıp, bunda qosıq hám ayaq oyın ansambller toparları hám folklor-etnografik ansambller qatnastı.

Mádeniyat hám seyil baǵlar rayonda birew bolıp maydanı-30 gektar.Rayonında 10 attrakcion-qurılǵan sonnan besewi iri oyın qurılımaları, 5 kishi oyın qurılımaları.

Ellikqala rayonınıń mádeniyat oraylarında 9 muzıka ásbapları bar, jáne toǵız talap etiledi. sonnan birewi girjek jáne birewine talap bar, Dáp, duwtarlar birewden bolıp jánede bul asbapǵa zárurlik bar. 6-Qashqar rubabı bar. Ellikqala rayonında mádeniyat

oraylarında jumis alıp barıp atırğan materiallıq-texnikalıq bazalar boyınsha rayon boyınsha kitapxana shólkemlestirilmegen.

Mádeniyat oraylarımızdın dógerék baslıqları jámi-11, 4 mádeniyat orayınıń hámмесinde direktorlar menen támiyinlengen. Sonın Oraylıq mádeniyat orayında 18-jasqa shekemgi jaslarda qatnasadı bul qosıq hám ayaq oyın dógeri ekew bolıp onda 12 qatnasıwshı bar. Makrame hám toqıw dógeregi birew bolıp oğan 18 qatnasıwshısı aktiv túrde qatnasadı.

PAYDALANÍLGAN ÁDEBIYATLAR:

1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажегимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамыз. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 488 б.
2. Қарақалпақстан. ХІХ әсирдің екінші ярымынан ХХІ әсирге шекем. – Нөкіс, 2003
3. Хожаметова Г.И., Кошанов Б.А. Музыкальная культура Каракалпақстана в 1950-2005 годы. -Нукус: Билим, 2007. С.28.
4. Ҳайдаров А. Маданият - миллий юксалиш пойдевори. - Тошкент: Олтин мерос пресс. 2021. - Б. 478.
5. Хуррамов Ш. Из прошлого в будущее. Беседа о музеях Узбекистана, – Москва, 2017
6. Нуруллаева Н.К. Культурные связи Хорезмской области и Каракалпақстана в 1925-2005 гг.: Автореф. дисс. ... канд. ист. наук. -Нукус, 2010. С.11.
7. Уразова Л.К. История возрождения национальной культуры Каракалпақстана (1985-2005 гг.): Автореф. дис. ... к.ист.наук. -Нукус, 2009. С.13.
8. Камалов С.К., Германова В.В. У истоков изучения культурного наследия каракалпақского народа // Общественные науки в Узбекистане, 1994, №1-2. С.81.